

NOVI SAD

ZA
POČETNIKE

1. GRADSKA KUĆA

2. RIMOKATOLIČKA CRKVA IMENA MARIJINOG

3. NOVOSADSKA SINAGOGA

4. SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA SV. GEORGIJA (SABORNA CRKVA)

5. SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA PRENOSA MOŠTIJU SV. NIKOLE - NIKOLAJEVSKA CRKVA

6. MATICA SRPSKA

7. MUZEJI:

- MUZEJ VOJVODINE
- MUZEJ SAVREMENE UMETNOSTI VOJVODINE

8. TRG GALERIJA:

- SPOMEN ZBIRKA PAVLA BELJANSKOG
- GALERIJA LIKOVNE UMETNOSTI POKLON ZBIRKA RAJKA MAMUZIĆA
- GALERIJA MATICE SRPSKE

9. SRPSKO NARODNO POZORIŠTE

10. PETROVARADINSKA TVRĐAVA

- MUZEJ GRADA NOVOG SADA
- PODZEMNE VOJNE GALERIJE
- ATELJE 61
- TORANJ SA SATOM

SADRŽAJ

3 UVOD

4 ZANIMLJIVOSTI

8 NOVI SAD ZA JEDAN DAN

GIBRALTAR NA DUNAVU
NOVI SAD U BAČKOJ RAVNICI
JOŠ DVA SATA PRIJATNE ŠETNJE
JOŠ DVA-TRI SATA KROZ
GALERIJSKE PROSTORE

24 NOVI SAD ZA DVA DANA

NOVI SAD NA DUNAVU

28 NOVI SAD ZA TRI DANA - IZLETNIČKI PRAVCI

ČENEJ
KA FRUŠKOJ GORI
- SREMSKI KARLOVCI
- IZLETIŠTA
- VRDNIK
- VINARIJE
- FRUŠKOGORSKI MANASTIRI
- STARI LEDINCI
- RAKOVAC I BEOČIN
- ČEREVIĆ I BANOŠTOR
FUTOG I OKOLINA
KOVILJ I OKOLINA

56 SKRIVENI NOVI SAD

ALMAŠKI KRAJ
JEVREJSKA ULICA
SREMSKA KAMENICA

62 ZELENI NOVI SAD

FUTOŠKI PARK
DUNAVSKI PARK
LIMANSKI PARK
KAMENIČKI PARK

66 NOVI SAD BICIKLOM

68 NOVI SAD ZA DECU OD 3 DO 12 GODINA

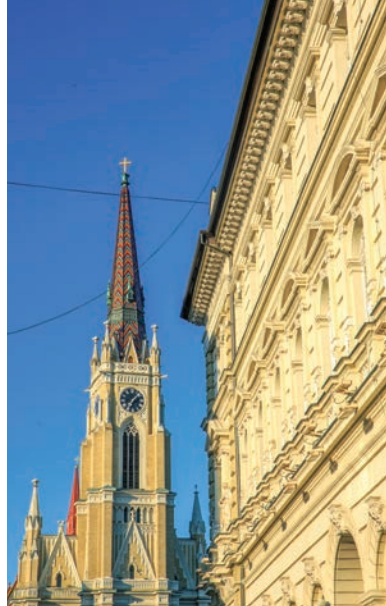
70 NOVI SAD NA KONJU

72 NOVI SAD GRAD MLADIH

76 NOVI SAD ZA 65+

78 NOVI SAD IZMEĐU DVA BOŽIĆA

82 TURISTIČKE AGENCIJE I VODIČI

Novi Sad - Budimpešta 305 km
Novi Sad - Beč 545 km
Novi Sad - Prag 831 km
Novi Sad - Temišvar 146 km
Novi Sad - Sofija 483 km
Novi Sad - Solun 724 km
Novi Sad - Venecija 758 km

Novi Sad - Beograd 75 km
Novi Sad - Ljubljana 516 km
Novi Sad - Zagreb 377 km
Novi Sad - Sarajevo 273 km
Novi Sad - Podgorica 498 km
Novi Sad - Skoplje 526 km
Novi Sad - Dubrovnik 495 km

Novi Sad je grad na Dunavu,
na severu Republike Srbije i
na jugu Panonske ravnice.

UVOD

Novi Sad/Újvidék/Neusatz je već tri veka, koliko postoji pod tim imenima, prostor raznolikog, bogatog kulturnog nasleđa mnogih naroda koji u njemu žive. Materijalna i nematerijalna kulturna baština stvarana u prošlim vekovima osnov je na kome počiva interaktivna mreža naučnih i kulturnih institucija, što Novi Sad danas čini prostorom aktivnog susreta kultura i različitih identiteta. Kreativna energija koju nose omladinske grupe i organizacije doprinela je da, uz već prepoznatljivu tradicionalnu kulturnu platformu, Novi Sad bude Evropska prestonica kulture 2022. i Omladinska prestonica Evrope 2019.

Novi Sad je grad muzeja, galerija, manifestacija od kojih je muzički festival EXIT stekao internacionalna priznanja i neospornu prepoznatljivost. Svojim urbanim središtem i ruralnim okruženjem Novi Sad posetiocima nudi agendu neverovatne sadržajnosti. U okolini urbanog gradskog jezgra koje obeležavaju barokne, neorenesansne, klasicističke i bauhaus građevine, su izletišta, očuvani eko sistemi i kompleks pravoslavnih manastira na prostoru Nacionalnog parka Fruška gora. Salaši, čarde i vinski putevi na obodima Novog Sada posetiocima pružaju mogućnost da dožive svo bogatstvo gastronomije i seoskih običaja. Novi Sad, grad na Dunavu, grad evropske istorije i tradicije i balkanske gostoljubivosti je iskustvo koje vam nedostaje.

Dobro došli!

ZANIMLJIVOSTI

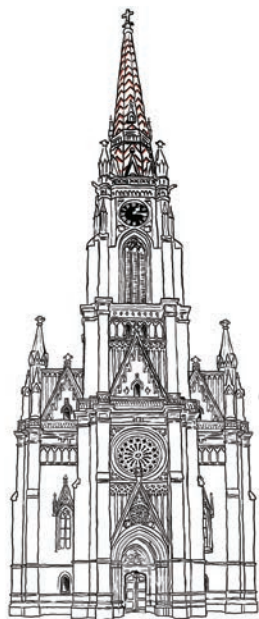

Toranj sa satom je najprepoznatljiviji simbol Petrovaradinske tvrđave i Novog Sada, postavljen u 18. veku. Dobio je nadimak „Pijani sat” zbog svojih zamenjenih kazaljki, gde velika pokazuje sate, a mala kazaljka minute, kao i zbog činjenice da neretko leti žuri, a zimi kasni. Mehanizam sata se svakodnevno navijao.

Podzemne vojne galerije, četvorospratni komunikacijsko-odbrambeni sistem dužine 16 kilometara je jedinstvena atrakcija Petrovaradinske tvrđave izgrađena krajem 18. veka. Deo spleta koridora, prostorija različitih namena, borbenih linija sa puškaricama i minskih sistema u dužini od oko 1 km, dostupan je posetiocima uz stručno vođenje. Vodičke službe Muzeja grada Novog Sada.

Toranj na Gradskoj kući služio je za vatrogasno osmatranje. U tornju se nalazi zvono „Matilda”, koje je dobio ime po svojoj dobrotvorki. Grad je bio podeljen na kvartove, a broj udaraca zvona označavao je gde je u gradu izbio požar.

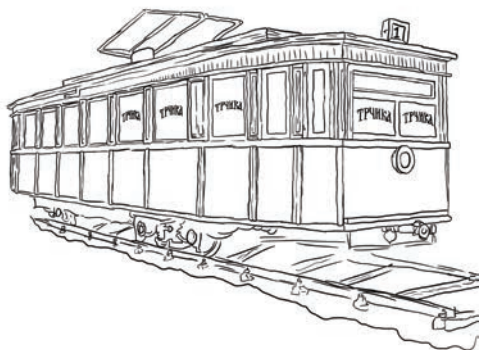
Rimokatolička crkva „Imena Marijinog”, kod Novosađana zbog svoje veličine poznata kao „Katedrala” iako to nije, nalazi se na centralnom gradskom Trgu slobode. Svojim tornjem visokim 72 metra predstavlja najvišu bogomolju u gradu. Crkvu je besplatno kao poklon gradu projektovao Đerđ Molnar, a njegova bista se nalazi u niši ispod hora crkve.

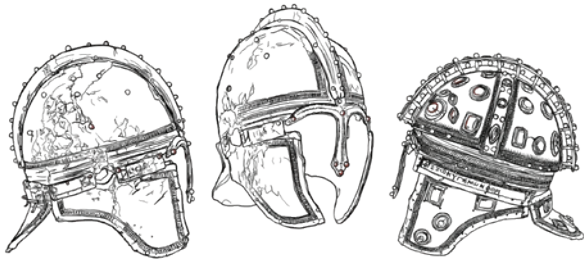
Novi Sad je i grad festivala. Godišnje se održi preko 200 različitih manifestacija, od kulturnih, sportskih, dečjih, muzičkih, filmskih, turističkih do gastronomskih.

Letopis Matice srpske najstariji je živi postojeći književni časopis na svetu, koji bez većih prekida u kontinuitetu izlazi još od 1824. godine.

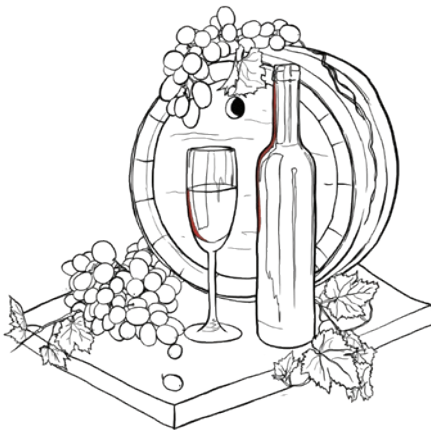

Kafe-bar “Trčika” uređen je kao inspiracija na tramvajski saobraćaj koji je u prošlosti postojao u Novom Sadu.

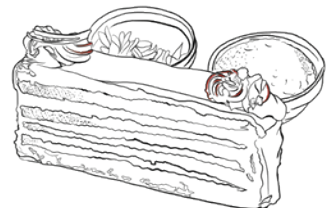
Posebnu atraktivnost stalne postavke Muzeja Vojvodine čine tri kasnoantička pozlaćena rimska šlema iz 4. veka, koji predstavljaju jedinstvene primerke svoje vrste, među petnaestak pronađenih u celom svetu.

Ustanova za izradu tapiserija „Atelje 61“ na Petrovaradinskoj tvrđavi jedna od svega pet sličnih institucija kulture u Evropi. Tokom 60 godina duge istorije u saradnji sa preko 300 umetnika, otkano je gotovo 900 tapiserija. „Atelje 61“ poseduje Nacionalnu zbirku tapiserija koja se smatra jednom od najobimnijih zbirki u ovoj oblasti.

Vinogradarstvo na Fruškoj gori spada među najstarije u Evropi. Planska sadnja vinove loze vezuje se za 3. vek i vladavinu rimskog cara Probusa. Posle Karlovačkog mira i ulaskom u sastav Austrijske monarhije, vinogradarstvo ovde doživljava procvat, posebno u 18. veku kada karlovačka vina dolaze i do bečkog dvora gde ih je po predanju volela i carica Marija Terezija. Karlovački mitropiloti su svojevremeno poklanjanjem vina pridobijali važne faktore u Beču oko borbe za srpske interese. Danas se izdvajaju sledeći vinski centri: Irig, Banoštor, Sremski Karlovci i Šid.

U Novom Sadu u poslastičarnici Vremeplov možete probati i tortu posvećenu jednoj od najpoznatijih glumica srpskog glumišta, Miri Banjac. Receptura je nastala povodom proslave velikog jubileja poznate glumice za 80 godina života i 60 godina pozorišnog rada.

Likovni krug na Petrovaradinskoj tvrđavi, svojevrсни „Novosadski Monparnas“, jedna je od najvećih neformalnih kolonija umetnika na svetu, koja već gotovo sedamdeset godina u preko osamdeset ateljea okuplja oko 100 umetnika, najviše slikara, ali i vajara, fotografa, dizajnera.

Laza Kostic, naš veliki pesnik rođen u obližnjem Kovilju, uveo je Šekspira sa scene Srpskog narodnog pozorišta u srpsku kulturu. Interesantan je i podatak da je u želji da odagna iz svojih misli Lenku Dunderški, pokušao da je uda za svog prijatelja Nikolu Teslu, o čemu svedoči i sačuvano pismo u Muzeju Nikole Tesle. Ideju o veslanju kao sportu u Novi Sad je doneo osnivanjem 1872. „Prve udruge vatrogasne, veslačke i jačačke“ iz koje će se kasnije izdvojiti sportski klub „Danubius 1885“, danas najstariji veslački klub u zemlji.

Na mestu današnje Kulturne stanice „Svilara“ u Almaškom kraju, nekada se nalazio pogon za farbanje svile. Proizvodnja svile u Novom Sadu započinje krajem 18. veka, a prestaje sedamdesetih godina prošlog veka. Posebno je važna 1884. kada se osniva „Državna fabrika svile“ prvo industrijsko postrojenje u gradu i najveća svilara u tadašnjoj Ugarskoj. Jedino još stari dimnjak čuva uspomenu na vremena kada je Svilara bila pokretač privrednog razvoja ovog kraja.

NOVI SAD ZA JEDAN DAN

Gibraltar na Dunavu

Najatraktivnija turistička zona Novog Sada je Petrovaradinska tvrđava - „Gibraltar na Dunavu“. To je jedna od najočuvanijih fortifikacija u Evropi istovremeno i sjajan primer evropske vojne arhitekture. Građena između 1692. i 1780. zahvata površinu od 112ha, ima 10 kapija, 9 000 puškarница i mesta za 400 topova. Tvrđavom dominira Toranj sa satom na kome velika kazaljka pokazuje

sate, a mala minute opominjući da se može živeti u ritmu sati, a ne minuta.

Danas je Petrovaradinska tvrđava prostor koji oplemenjuju umetnički ateljei, Muzej grada Novog Sada, Galerija i Atelje 61, Planetarijum, restorani i kafei. Petrovaradinska tvrđava je mesto gde se održava EXIT festival, jedan od najznačajnijih muzičkih festivala u Evropi.

Muzej grada Novog Sada

Postavke Muzeja grada Novog Sada: Novi Sad od 18. do 20. veka, Podzemne vojne galerije i Veliki ratni bunar dokumentuju istoriju Tvrđave i sjajne domete građanskog života u Novom Sadu.

Atelje 61

Preporučujemo da zastanete i uživate u pogledu sa terase Gornjeg platoa Tvrđave ili jednog od restorana ili da probate specijalitete kuhinje hotela Leopold I.
Info: Muzej grada Novog Sada: +381 (0)21 6433 145, www.museumns.rs;
Atelje 61: +381 (0)21 643 15 19, www.atelje61.org.rs;
Planetarijum www.adnos.org;
Hotel Leopold I www.leopoldns.com

U podnožju Tvrđave je barokni Gradić – deo Petrovaradina gde posebnu vrednost ima Rimokatolička Crkva Sv. Juraja koja je građena između 1701. i 1714. U blizini su: Beogradska kapija (18. vek), rodna kuća austrijskog generala, hrvatskog bana Josipa Jelačića (1801-1859) i Srpska pravoslavna Crkva Sv. Pavla (1922).

Pored crkve Svetog Juraja u Donjem gradu počinje stepenište koje vodi do Tornja sa satom i Gornjeg grada. Tih 214 stepenika većinom je načinjeno od kamena ali i od opeke. Stepenište prolazi kroz Kapiju Ludviga Badenskog, vojskovođe koji je konačno proterao Turke iz Petrovaradina 1691. godine, a odmah desno nalazi se trougaoni bastion i lep vidikovac. Posle izlaska iz kružnog tunela stiže se na Gornji grad gde se može videti najlepša panorama Novog Sada.

NOVI SAD U BAČKOJ RAVNICI

Staro gradsko jezgro Novog Sada čini urbani prostor Trga slobode, Zmaj Jovine i Dunavske ulice. Trgom slobode dominiraju Gradska kuća i Rimokatolička Crkva Imena Marijinog. Gradska kuća je izgrađena u neorenesansnom stilu 1894, a Rimokatolička župna Crkva Imena Marijinog između 1893. i 1895. u neogotskom stilu. Na Trgu slobode se nalaze: Hotel Vojvodina koji je najstariji novosadski hotel (1854), Zgrada Vojvođanske banke (1892), a u blizini su i: Zgrada Rimokatoličkog župnog ureda (1808), Srpska pravoslavna Crkva Uspenja Bogorodice (1776) i Sinagoga (1909).

Svetozar Miletić najznačajnija je politička ličnost i vođa Srba u Vojvodini u 19. veku. Bio je advokat, gradonačelnik Novog Sada, poslanik ugarskog i hrvatskog sabora, osnivač Srpske narodne slobodoumne stranke. Spomenik na Trgu slobode delo je slavnog vajara Ivana Meštrovića. Najpopularnije sastajalište Novosađana je „kod Miletića“.

Rimokatolička crkva
„Imena Marijinog“

Katolička porta je prijatan, mali trg, zaklonjen Rimokatoličkom Crkvom Imena Marijinog. Trgom dominiraju „Kulturni centar Novog Sada“ jedna od najznačajnijih institucija kulture interdisciplinarnog karaktera i Zgrada Rimokatoličkog župnog ureda (Plebanija) podignuta je 1808. godine u barokno–klasicističkom stilu po projektu Georga Efingerera.

Hotel „Vojvodina“

Zmaj Jovina i Dunavska ulica su pešački prostori ispresecani pasažima u kojima je mnoštvo prodavnica, restorana, poslastičarnica i zanatskih radnji. Među najznačajnije građevine u ovoj zoni ubraja se Vladičanski dvor Eparhije Bačke, podignut 1901. u srpsko-vizantijskom stilu. Uz sam Dvor je katedralna Srpska pravoslavna crkva Svetog Georgija (1902-1905). Ispred Dvora je spomenik lekaru i pesniku Jovanu Jovanoviću Zmaju (1833-1904).

Duh starog Novog Sada, iz perioda kada su, nosioci ekonomije bili lokalni trgovci i zanatlije može se osetiti u brojnim radnjama poput „Manual“, „Ivković“ i drugi.

Dunavska ulica počinje zgradom Kod belog lava (prva pol. 18. veka) i zgradom Gradske biblioteke. U ulici se nalaze i Zbirka strane umetnosti, Muzej Vojvodine i Muzej savremene umetnosti Vojvodine. Na deo Dunavske ulice naslanja se Dunavski park, spomenik prirode i zaštićeno prirodno dobro čije je uređenje započelo krajem 19. veka.

Muzej savremene umetnosti Vojvodine

Preporučujemo da obilazak obogatite gastronomskim specijalitetima što uključuje i odličan izbor vina. Restorani nacionalne i internacionalne kuhinje i kafeterije nalaze se duž čitavog poteza od Trga slobode do kraja Dunavske ulice.
 Info: Muzej Vojvodine +381 (0)21 420-566, www.muzejvojvodine.org.rs, Zbirka strane umetnosti +381 (0)21 451-239
www.museumns.rs; Muzej savremene umetnosti Vojvodine +381 (0)21 526 634 www.msuv.org

JOŠ DVA SATA PRIJATNE ŠETNJE

Ako odvojite još dva – tri sata možete videti i običi šire gradsko jezgro omeđeno ulicama Zlatne grede, Miletićevom, Grčkoškolskom, Pašičevom i Trgom Marije Trandafil. Na početku Pašičeve ulice je zgrada Platoneum, zadužbina vladike Platona Atanackovića (1786-1861), sedište Srpske akademije nauka i umetnosti – Ogranka u Novom Sadu. Zgrada je izgrađena 1770, a Platon Atanacković je 1861. saziđao još jedan sprat. Kuća na uglu Grčkoškolske i Pašičeve, poznata kao kuća Kod ikone, je rodna kuća Marije Trandafil (1814-1883), najveće dobrotvorke kod Srba. U produžetku je zgrada nekadašnje Srpske pravoslavne gimnazije, danas „Gimnazije Jovan Jovanović Zmaj” podignute 1900. novcem barona Miloša Bajića.

Pašićeva ulica nekada se zvala Čurčijski sokak i bila je prepoznatljiva po zanatskim radnjama sa proizvodima od kože. Danas ovde možete naći suvenirnice, hotele i poznate restorane lokalne kuhinje.

Mileva Marić i Albert Ajnštajn

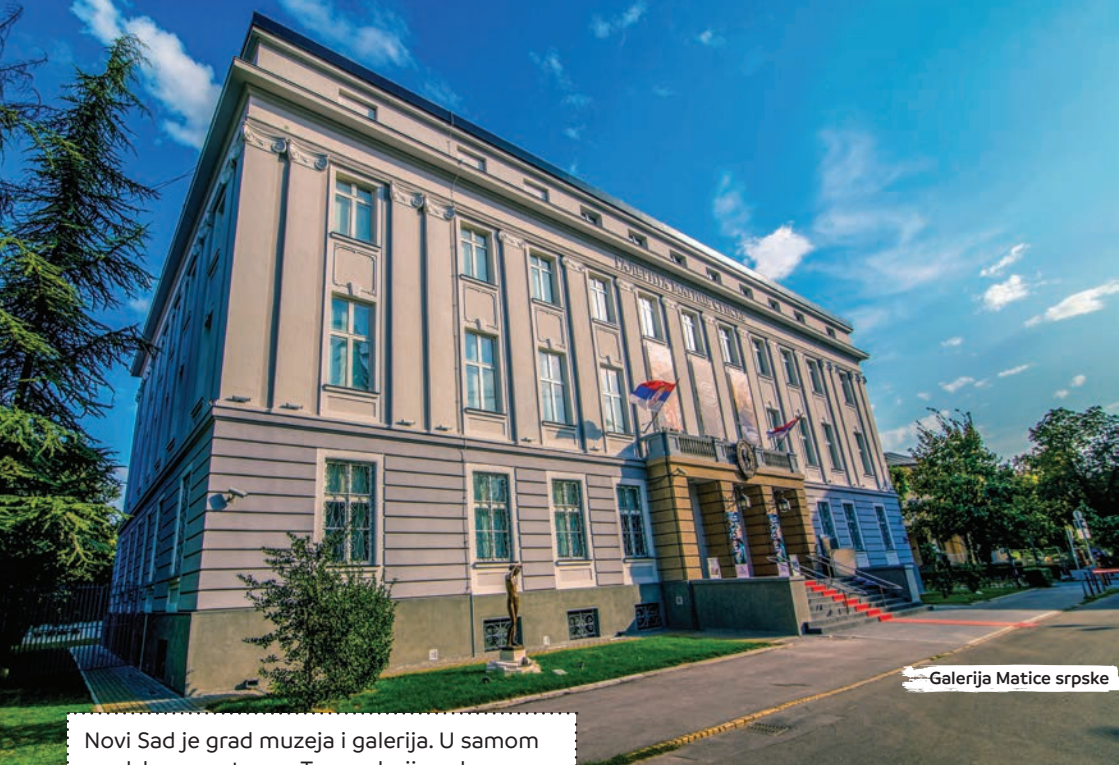
Pašičeva ulica se završava trgom Marije Trandafil gde se nalazi sedište Matice srpske, najstarije i najuglednije srpske kulturne i naučne institucije koja je osnovana 1826. u Budimpešti, a u Novi Sad preseljena 1864. Zgrada u kojoj je danas Matica srpska izgrađena je novcem Marije Trandafil 1912. U blizini je Nikolajevska crkva (Prenos moštiju Sv. Nikole), najstarija pravoslavna crkva izgrađena 1730. U crkvi su 1913. kršteni sinovi Mileve i Alberta Ajnštajna. Na samom kraju Miletićeve ulice je Grkokatolička Crkva Sv. apostola Petra i Pavla. Izgrađena u klasicističko-baroknom stilu 1820. i jedna od retkih građevina koja nije stradala u bombardovanju Novog Sada 1849.

Marija Trandafil (1816-1886) znamenita Novosađanka, najveća je dobrotvorka u Srba koja je ostavila srpskom narodu i Novom Sadu zaveštanja čija je vrednost 1913. bila 1.400.000 forinti. Među njenim zaveštanjima najznačajnije je „Zavedenije Marije Trandafil za srpsku pravoslavnu siročad” u Novom Sadu gde se danas nalazi sedište Matice srpske i Biblioteka Matice srpske. Obnovila je i obližnju Nikolajevsku crkvu starajući se za njenu obnovu i održavanje, a zna se i da je u vreme velike gladi hranila novosadsku sirotinju bez obzira na naciju.

Srpska pravoslavna Crkva
prenosa moštiju Sv. Nikole -
Nikolajevska crkva

JOŠ DVA-TRI SATA KROZ GALERIJSKE PROSTORE

Galerija Matice srpske

Novi Sad je grad muzeja i galerija. U samom gradskom centru na Trgu galerija nalaze se reprezentativne galerijske postavke nacionalnog značaja. Stalna postavka Galerije Matice srpske posetiocu pruža uvid u srpsko stvaralaštvo 18. i 19. veka. Spomen-zbirka Pavla Beljanskog čuva i izlaže najznačajnija dela srpske i jugoslovenske umetnosti koja su nastala između Prvog i Drugog svetskog rata. Galerija likovne umetnosti Poklon zbirka Rajka Mamuzića čuva i prezentuje dela savremene srpske likovne umetnosti posle Drugog svetskog rata.

Za najmlađe posetice preporučujemo posetu Prirodnjačkoj zbirki Zavoda za zaštitu prirode gde, između ostalih vrednih eksponata i zbirki, mogu videti lobanju runastog mamuta (*Mammuthus primigenius*).

Info: Prirodnjačka zbirka Zavoda za zaštitu prirode +381 (0)21 4896 345 www.pzzp.rs; Galerija Matice srpske +381 (0)21 48 99 000 www.galerijamaticesrpske.rs; Spomen-zbirka Pavla Beljanskog +381 (0)21 472 99 66 www.pavle-beljanski.museum; Galerija likovne umetnosti Poklon zbirka Rajka Mamuzića +381 (0)21 520 223 www.galerijamamuzic.org.rs; Srpsko narodno pozorište +381 (0)21 520 091 www.snp.org.rs

Galerija likovne umetnosti
poklon zbirka Rajka Mamuzića

U večernjim satima preporučujemo da uživate u nekoj od operskih i baletskih predstava Srpskog narodnog pozorišta.

NOVI SAD ZA DVA DANA

Novi Sad na Dunavu

Tokom leta, pored obilaska Petrovaradinske tvrđave i gradskog jezgra preporučujemo da otkrijete sve lepote Grada na velikoj reci. Dunav je glavna ulica Novog Sada koji se na reku spustio ne samo najstarijim ulicama i reprezentativnim građevinama, već i novim gradskim četvrtima, šetalištima, plažama, čardama i vikend naseljima.

Na levoj obali Dunava su mnoga interesantna mesta: Štrand je najpopularnija gradska plaža koja je 2011. proslavila stogodišnjicu postojanja. Opremljena je svom potrebnom infrastrukturom. Leti je to jedan od najživljih gradskih prostora gde se održavaju sportska takmičenja, koncerti, festivali...

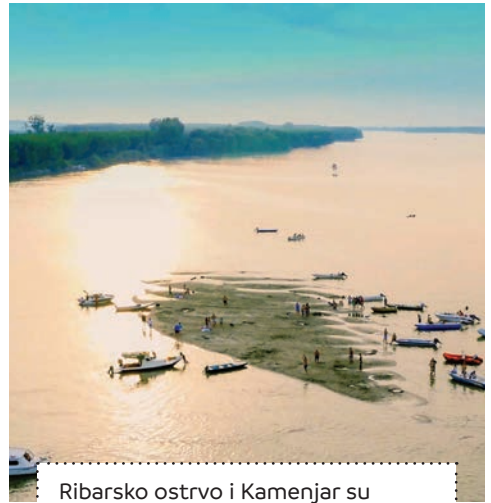

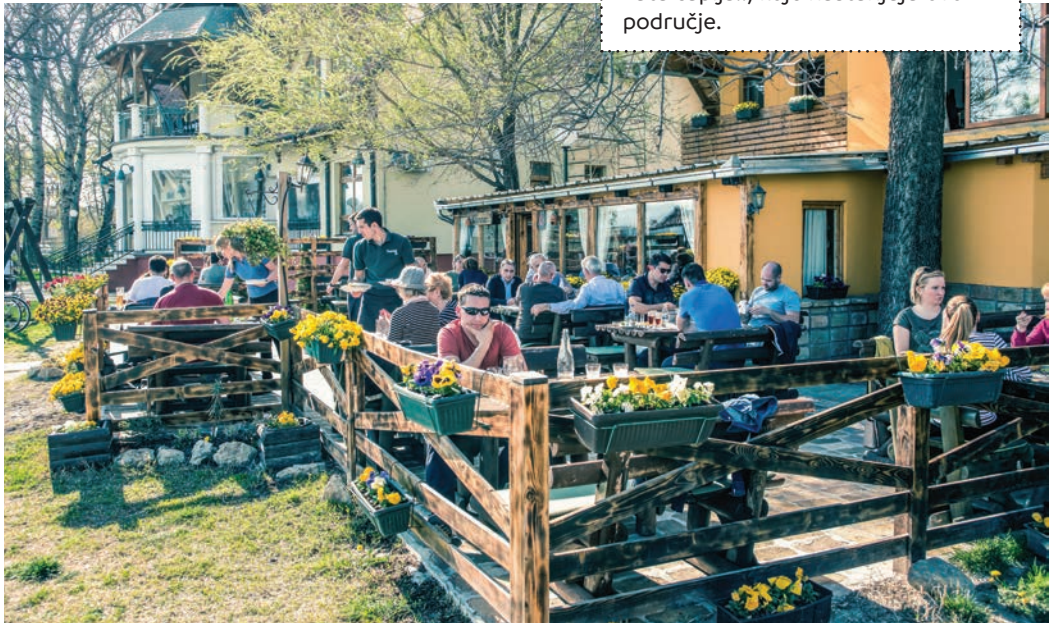
Na desnoj obali Dunava je Sremska Kamenica. To je deo Novog Sada koji se oslanja na obronke Fruške gore. U centru su Srpska pravoslavna Crkva Rođenja Bogorodice (1758) i kuća u kojoj je živeo Jovan Jovanović Zmaj od 1875. do 1904. U kući je danas Zmajev Muzej. Posebno treba obići Kamenički park i Dvorac Marcibanji – Karačonji (1836) koji se u njemu i nalazi.

Dan je uvek ugodno završiti na Dunavu u nekoj od čardi uz tradicionalna jela, pića i muziku tamburaša. Sa sremske strane Dunava nalazi se „Čarda Aqua Doria“, Kamenički put bb, tel: +381 (0)21 64 30 949 i kafana „Tako je sudeno“, Ribnjak, Gornji put 15, tel: +381 (0)21 533225.

Ribarsko ostrvo i Kamenjar su vikend naselja gde se nalaze mnogobrojne čarde, restorani, turističko naselje, pristani i mesto odakle se možete otisnuti u vožnju Dunavom i običi mesta poput Kamenjara, Mačkovog spruda, Rakovačkog Dunavca, Ljubavnog ostrva. Tokom obilaska rukavaca, ada i ritova moći ćete videti mnogobrojne vrste ptica (siva čaplja, mala bela čaplja, gak, mala žuta čaplja..) koje nastanjuju ovo područje.

Turističko naselje Ribarsko ostrvo posetiocima pruža mogućnost da uživaju u opuštajućem ambijentu u neposrednoj blizini reke. U turističkom naselju smeštenom na samoj obali Dunava, okruženog zelenilom, možete pronaći jedinstveni mir i mesto za odmor. Pored usluge smeštaja i nekoliko restorana, naselje nudi mogućnost za organizaciju proslava i različitih vrsta seminara.

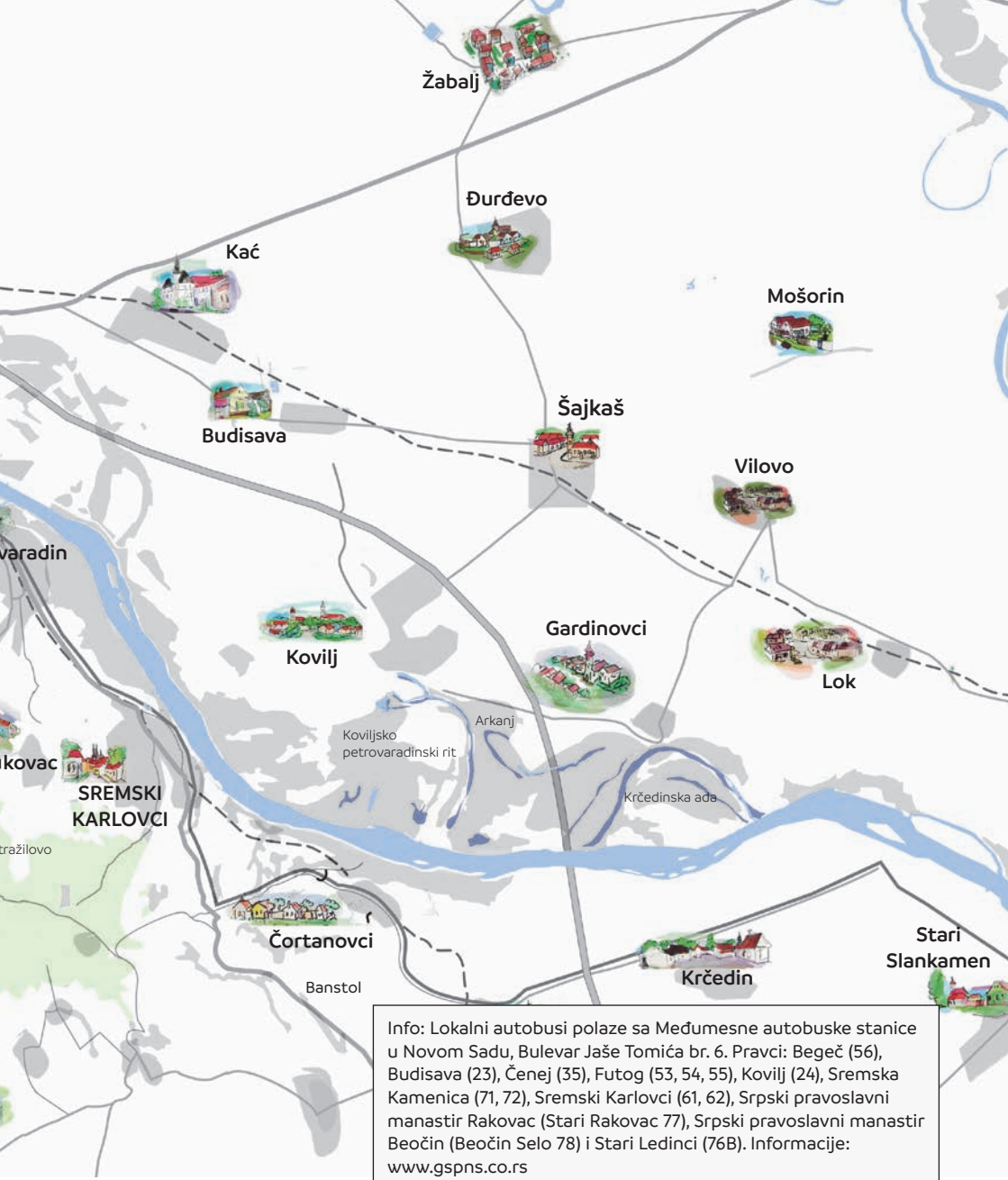

Ribarsko ostrvo je novosadsko vikend naselje gde se nalaze sledeći restorani i čarde: Kućerak na Ribarcu, Ribarsko ostrvo bb, www.kucerak.com i Piknik bar & restoran, Ribarsko ostrvo bb, +381 (0)69 174 56 45; Tu se nalazi istoimeno Turističko naselje Ribarsko ostrvo**** www.ribarskoostrovo.rs, u čijem sastavu su restorani: Ribarac, Alaska barka i Alaska terasa. Kamenjar je vikend naselje sa poznatim ugostiteljskim objektima: restoran Čarda Mačak, Kamenjar bb, www.cardamacaknadunavu.com i Etno restoran „Bata Pežo”, Kamenjar V br. 21, +381 (0)62 555 311 ; Smeštaj je moguć: „Salaš Drevna u Novome Sadu” – Etno kompleks, Podunavska 6, www.drevna.com; Prenočište „Kamenjar” Kamenjar I br. 95 i Prenočište „Panorama Aqualux”, Kamenjar 5/41 www.panoramaaqualux.rs, Villa Palace, Kosmajaska 23 www.villa-palace.com

NOVI SAD ZA TRI DANA IZLETNIČKI PRAVCI

Širi prostor Grada Novog Sada se delom oslanja na Nacionalni park Frušku goru sa izletištima, očuvanim ekosistemima i kompleksom srpskih pravoslavnih manastira. U okolini Novog Sada su i salaši, seoska i vinska područja, što sve zajedno čini da novosadski prostor ima neponovljivu sadržajnost. Posetioci se mogu otisnuti duž četiri

izletnička pravca: Čenejskim, ka Fruškoj gori, ka Futogu i okolini i ka Kovilju i okolini. Bilo koji pravac da izaberete možete koristiti lokalni prevoz ili rent-a-car, a za svaki od pravaca biće vam potreban jedan dan.

Čenej

Ako krenete starim subotičkim putem, posle desetak kilometara ugodne vožnje, doći ćete u Čenej staro bačko selo, danas poznato kao naselje salaša. Salaši su seoske kuće razbacane u moru vojvođanske ravnice. Danas čuvaju duh prošlih vremena, tradicionalan način života, domaću hranu i konje koji jure ravnicom. U ambijentu karakterističnom za bačka seoska domaćinstva, u hladu voćnjaka uz tradicionalnu hranu i dobra vina, možete bar za trenutak usporiti vreme i uživati.

Na raspolaganju su vam: Salašarska bašta/Salaš 137 (restoran sa smeštajem 3*), Međunarodni put 137, www.salas137.rs; Pajin salaš (restoran), Međunarodni put 325, www.pajinsalas.com; Brkin salaš (hrana i restoran sa smeštajem 4*), Međunarodni put 312, www.brkinsalas.rs; Mitin salaš (restoran sa smeštajem 2*), Vuka Karadžića 53, www.novisad.travel; Edukativni kamp Čenej ŠOSO Milan Petrović, Međunarodni put 238, www.smp.edu.rs.

Auto kamp „Farma 47”

Tu su i sledeći smeštajni objekti: Kamp Farma 47, Međunarodni put bb, www.agrotourism-novisad.com i Restoran sa prenočištem „Bulać”, Međunarodni put 80, www.pansionbulac.com

KA FRUŠKOJ GORI

Sremski Karlovci

Ka Fruškoj gori možete izabrati put preko Petrovaradina i Tekija gde se nalazi ekumensko svetilište kojim dominira Rimokatolička Crkva Snežne Gospe (1881) izgrađena u spomen na Petrovaradinsku bitku (1716) i pobedu hrišćanske vojske nad Osmanlijama.

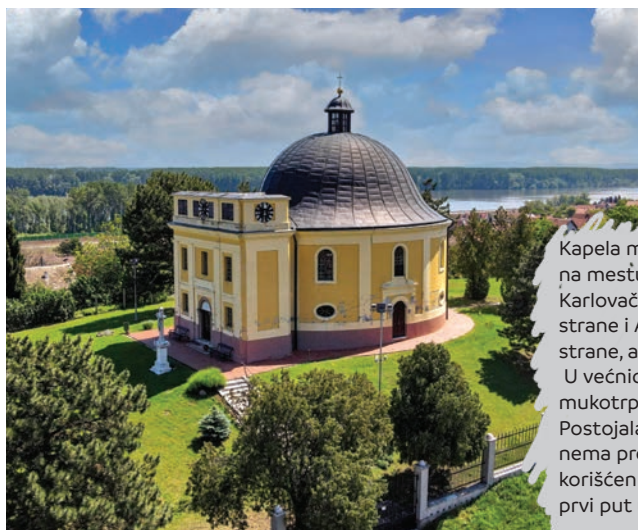
Rimokatolička crkva Snežne Gospe na Tekijama je sagrađena na mestu starijeg katoličkog hrama koji je tokom turske vladavine ovim krajevima jedno vreme bio i džamija. Savremeni hram izgrađen je 1881. prema projektu Hermana Bolea. Monumentalnosti hrama doprinose i dva masivna zvonika. Crkva je jedinstvena i po tome što se na kupoli ispod krsta nalazi polumesec. U crkvi se nalazi kopija ikone Marije Snežne čiji se original čuva u crkvi Santa Maria Mađore u Rimu. Bogorodici se pripisuje pobeda hrišćanske vojske nad Turcima u Petrovaradinskoj bici 1716, na dan 5. avgusta – spomendan Snežne Gospe.

Sledeća stanica na istom putu su Sremski Karlovci, barokni gradić veoma važan za istoriju Srba jer je u njemu bilo sedište Karlovačke mitropolije i patrijaršije. Tu je osnovana Bogoslovija, druga u pravoslavnom svetu kao i Karlovačka gimnazija - prva kod Srba. Krase ga spomenici kulture i institucije nastale pretežno tokom 18. i 19. veka: Patrijaršijski dvor, Karlovačka gimnazija, Saborna crkva – barokni hram posvećen Sv. Nikoli, Kapela mira – podignuta na mestu gde je potpisan Karlovački mir 1699, Bogoslovski seminar – internat za đake Bogoslovije, Česma „Četiri lava” podignuta u čast završetka prvog vodovoda. Grad ima dugu tradiciju u gajenju vinove loze.

Preporučujemo da se u Turističkoj organizaciji Sremskih Karlovaca raspitate za programe obilaska i razgledanja lokalnih atrakcija kao i za listu vinskih podruma koje preporučujemo da posetite. U neposrednoj blizini, na teritoriji Nacionalnog parka Fruška gora, je izletište Stražilovo, gde se nalazi grob pesnika Branka Radičevića (1824-1853).

Info: Rimokatolička Crkva Snežne Gospe www.tekije.com; Turistička organizacija Sremski Karlovci www.karlovci.org.rs

Kapela mira rimokatolička je bogomolja podignuta na mestu gde je 26. januara 1699. sklopljen Karlovački mir između Osmanskog carstva, sa jedne strane i Austrije, Venecije i Poljske i Rusije, sa druge strane, a uz posredovanje Holandije i Engleske.

U većnici napravljenj od drveta, vođeni su mukotrni pregovori u trajanju od 72 dana. Postojala su četiri ulaza, tako da nijedna delegacija nema prednost pri ulasku. Tokom pregovora korišćen je i okrugli sto za pregovaranje, verovatno prvi put u zvaničnoj diplomatiji.

Izletišta

Fruškogorski prostor je skup izvanrednih atraktivnosti. Fruškogorska flora, fauna, pejzaži, termalni izvori – banje, jezera predstavljaju osnov za turizam posebnih interesovanja (pešačenja, cikloturizam, posmatranje retkih biljnih vrsta i ptica, ribolov, lov), ali i za rekreativne i izletničke programe, škole u prirodi, nautički, zdravstveni-spa/wellness turizam. Nedeljni organizovani planinarski programi vode ljubitelje pešačenja do izletišta među kojima su: Stražilovo, Glavica, Popovica, Iriški venac, TV toranj, Zmajevac, Brankovac, Andrevlje, Osovlje, Ležimir, Letenka i Testera.

Preporučujemo da se o organizovanim pešačkim turama informišete putem sledećih web adresa:

www.psdzeleznicarns.org.rs

www.vilinavodica.org.rs

www.pdnaftas.org.rs

Izletničke, vinske, edukativne i gastronomske programe nude turističke agencije

www.novisad.travel/vodici-i-agencije/

Info: Banja Vrdnik www.vrdnik.travel Stari Slankamen

www.indjijatrael.rs

Fruška gora područje je dobrih vina, gde su se brojna mesta - Sremski Karlovci, Sremska Kamenica, Rakovac, Ledinci, Beočin, Čerević, Banoštor, Neštin, Irig, Rivica, Mala Remeta, Novi i Stari Slankamen, Šid i Erdevik razvila kao centri vinskog turizma.

Prvu vinovu lozu na Fruškoj gori posadio je rimski car Marko Aurelije Prob i to u 3. veku. Zahvaljujući njemu, vinogradarstvo ove oblasti je među najstarijim u Evropi, pa su fruškogorska vina od davnina privlačila ljude istančanog ukusa. Na glasu su sorte rizling, frankovka, merlo, game, vranac, portugizer, ausbruch... kao i bermet - autentično desertno vino. Ovo piće se pravi isključivo od grožđa iz vinograda sa padina Fruške gore koje je oplemenjeno sa 24 do 26 vrsta aromatičnih trava, a navodno je bilo služeno na čuvenom brodu „Titanik“.

Na Fruškoj gori dominiraju porodične vinarije koje višegeneracijsku tradiciju proizvodnje vina kombinuju sa novim tehnologijama na način da svaka porodična vinska priča ima prepoznatljivu notu i aromu.

Za više informacija o 6 vinskih puteva koje smo kreirali posetite novisad.travel/vinarije/

Vrdnik

Na dvadesetak kilometara od Novog Sada na Fruškoj gori nalazi se i Vrdnik, poznato banjsko mesto. Termalna voda temperature oko 32°C koristi se u lečenju brojnih oboljenja.

Specijalna bolnica za rehabilitaciju „Termal“ sa otvorenim i zatvorenim bazenima, kongresnom salom, restoranom, različitim tipovima smeštaja uz medicinski tim stručnjaka nudi, pre svega mogućnost oporavka, ali i idealne uslove za rekreaciju posebno pogodnih za pripreme profesionalnih sportista.

U Vrdniku je smešten i moderan hotel „Premier Aqua“ koji komforom i bogatstvom sadržaja može zadovoljiti i najprobirljivijeg gosta. Posедуje moderan spa centar, otvorene i zatvorene bazene, kongresnu salu, restoran i bogato opremljene sobe i apartmane.

Etno kompleks „Vrdnička kula”

Banje Vrdnik i Slankamen uz terapijske programe razvijaju wellness i anti-stres programe za široku publiku.

U blizini je i Etno kompleks „Vrdnička kula”, turističko naselje koje se nalazi na obroncima Fruške gore. U svom sastavu ima etno restoran sa terasom, vinski podrum, bungalove za smeštaj, crkvu, igralište za decu i brojne druge sadržaje. Mövenpick Resort&Spa Fruške Terme je prvi luksuzni hotelski kompleks u Srbiji koji poseduje osam termalnih bazena, jedanaest najsavremenijih konferencijskih sala, wellness i spa centar, restoran i barove. Ovaj jedinstveni termal-spa kompleks se nalazi preko puta etno kompleksa „Vrdnička kula”. Praktično u centru mesta je i manastir Vrdnik (Vrdnička Ravanica). U pisanim izvorima pominje se krajem 16. veka, a današnja manastirska crkva posvećena Vaznesenju Hristovom građena je u 19. veku. Krajem 17. veka u manastir su došli izbegli monasi manastira Ravanice (kod Čuprije) koji su sa sobom doneli mošti srpskog kneza Lazara ubijenog u bici na Kosovu polju 1389. U porti manastira je bista pesnikinje Milice Stojadinović Srпкиnje (1828-1878).

Vrdnička kula nalazi se na uzvišenju visokom oko 400m i dominira okruženjem. Predstavlja ostatak srednjovekovnog utvrđenog grada Castellum Rednek iz 14. veka. Vrdnička tvrđava, izgrađena na strateškom mestu bila je i deo odbrambenog sistema nekadašnje Ugarske. Smatra se da je okruženje Vrdničke kule bilo naseljeno i u rimskom periodu, kada je u 3. veku rimski car Prob zasadio prvu vinovu lozu na Fruškoj gori. Ispod kule nalazi se istoimeno turističko naselje i etno kompleks sa brojnim sadržajima.

Manastiri

Na području Fruške gore je kroz istoriju izgrađeno čak 30 manastira, usled čega je Fruška gora nosila naziv i „Sveta Fruška gora”. Do danas je sačuvano 16 manastira, koji kao celina predstavljaju najznačajniju kulturnu baštinu Fruške gore. Svi manastiri nastali su u periodu od XV do XVIII veka i pretežno se vezuju za graditeljsku delatnost srpske dinastije Branković i period otpora prema turskim osvajačima. Fruškogorski manastiri već vekovima predstavljaju jedno od najvećih stecišta duhovnog života Srba, dok su nekada bili epicentar srpske pismenosti, književnog stvaralaštva i umetnosti.

Info:
www.novisad.travel/manastiri

Manastir „Staro Hopovo”

Manastir „Jazak”

Manastir „Mala Remeta”

Manastir „Dipša”

Stari ledinci

Na obroncima Fruške gore u neposrednoj blizini Novog Sada nalaze se Stari Ledinci. Tu se nalazi imanje porodice Miljević, koja je čuvena po proizvodnji vina. Posetiocima je, uz prethodnu najavu, pored domaće kuhinje i vina među kojim su čuveni burgundac i traminac na raspolaganju smeštaj u domaćoj radinosti i seoskom turističkom domaćinstvu (3*).

Podrum Miljević (3*) Sime Šolaje 41, www.podrum-miljevic.co.rs

U Starim Ledincima se nalazi i Šumska štala u čijoj su ponudi terensko jahanje konja u prirodi po stazama Fruške gore, časovi jahanja, kao i letnji konjički kamp za decu.

Šumska štala, Stari Ledinci, Jovana Dučića; Najava je obavezna.

www.sumskastala.rs

Preporučujemo da, uz prethodnu najavu, na putu za Stare Ledince, posetite dve porodične vinarije i degustirate odlično vino. Info: SZR Podrum Šukac, Sremska Kamenica, Karađorđeva 4, tel: +381 (0)21 475 51 32 i Porodična vinarija Antonijević, Ledinci, Fruškogorska 1, Novi Ledinci tel: + 381 (0)21 2986327. Na putu za Stare Ledince nalazi se i Restoran Vidikovac, Samarski put www.vidikovac.rs

U blizini Novog Sada u naseljima Rakovac i Beočin nalaze se istoimeni srpski pravoslavni manastiri. Srpski pravoslavni manastir Rakovac je, prema predanju, podigao veliki komornik despota Jovana Brankovića, Raka Milošević. Prvi put se pominje 1545. Obnovljen je krajem 17. veka. Crkva manastira je posvećena Svetim Vračima.

Rakovac i Beočin

Prvi pisani podaci o Srpskom pravoslavnom manastiru Beočin su iz 16. veka. Sadašnja manastirska crkva, posvećena Vaznesenju Hristovom, je iz 18. veka. Ikonostas predstavlja veliku vrednost, a radili su ga Teodor Dimitrijević Kračun, Janko Halkozović i Dimitrije Bačević. Park oko manastira je zaštićeni primer vrtno arhitekture.

Čerević i Banoštor

Gazdinstvo „Seoska priča“

Od Beočina prateći obalu Dunava, stiže se do naselja Čerević i Banoštor. Čerević je staro naselje čijim centrom dominira Rimokatolička Crkva Sv. Josipa, izgrađena u 18. veku. Za ovu crkvu ikone su radila i dva poznata srpska slikara Arsa Teodorović (1817) i Konstantin Pantelić (1835). U literaturi se može pronaći podatak da je jedan rimski nadgrobnni spomenik uzidan u zid katoličke crkve. U blizini je i Srpska pravoslavna Crkva Svetog Save izgrađena u 18. veku u stilu baroka. Čerević ima Zavičajni muzej koji čuva legatne slikara Milenka Šeršana i vajara Jovana Soldatovića. U mestu su mnoge vinarije i vinski podrumi: Belo Brdo, Verkat i Žabić.

Skele: Predlažemo da izlet planirate u letnjem periodu. Skela Futog-Beočin saobraća na svaki sat, a skela Banoštor – Begeč po potrebi. Više informacija: www.novisad.travel
Lokalni autobusi polaze sa Međumjesne autobuske stanice u Novom Sadu Bulevar Jaše Tomić br. 6. Pravci: Čerević (79), Banoštor (81). Informacije o redu vožnje: www.gspns.co.rs

Banoštor je staro naselje. Pošto se nalazi na mestu gde se susreću Dunav i padine Fruške gore, meštani ga još nazivaju i „selo sa dva sunca” zbog odsjaja sa ove moćne reke. Naseljem danas dominiraju ostaci zidina Rimokatoličke Crkve Sv. Rudolfa koju je 1913. izgradio grof Rudolf Kotek iz Futoga. Posetioci mogu obići Srpsku pravoslavnu Crkvu Sv. Georgija izgrađenu 1682. u doba Velike seobe Srba pod Arsenijem Čarnojevićem. Crkvena zvona je darovao Mihajlo Pupin 1925. Banoštor je naselje vinara i vinogradara, a tu ćete naći vinarije i vinske podrumce: Akademia Modele, Ačanski, Fruškogorski vinogradi, Stojković, Šijački, Urošević i Vinarium. Tu je i Udruženje žena „Majkina radionica” koje se bave izradom suvenira.

Do Banoštora možete doći i skelom iz Begeča, a druga skela povezuje Futog i Beočin blizu koga je Čerević. Preći skelom preko Dunava jeste zanimljiv i ugodan doživljaj, a preporučuje se u leto ili početkom jeseni.

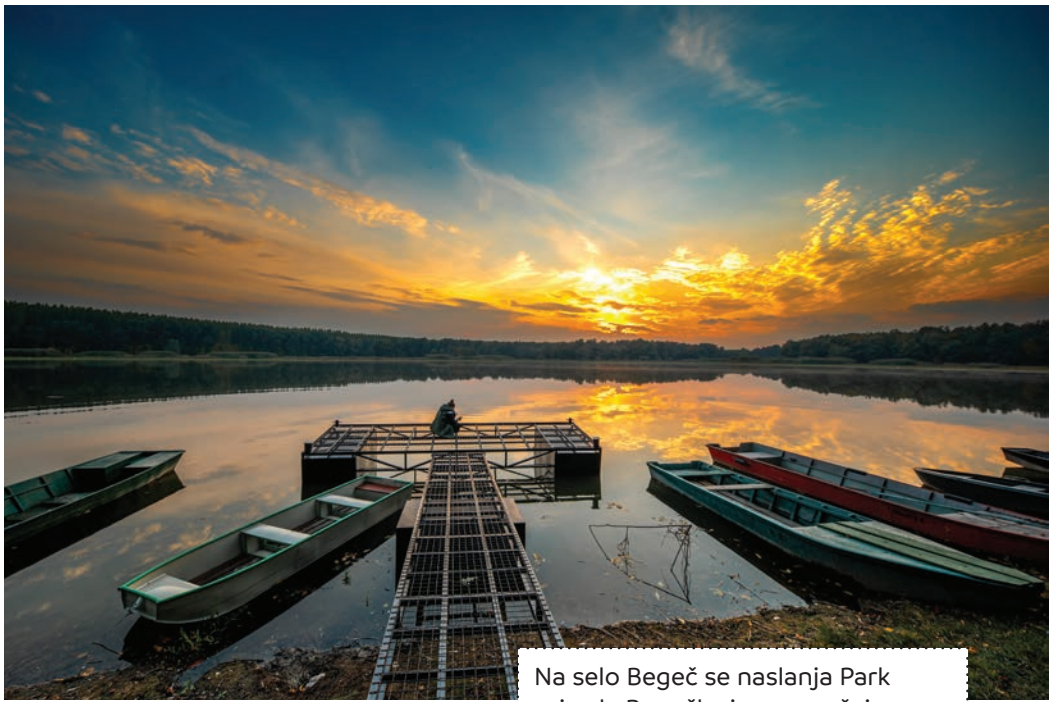
IZLETNIČKI PRAVCI FUTOG I OKOLINA

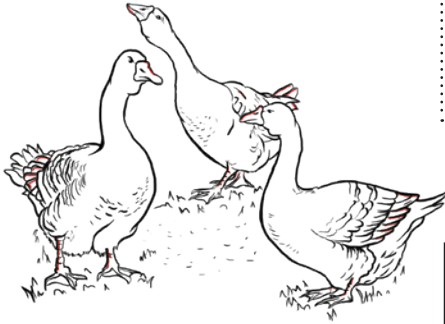
Futog je staro naselje, a danas je deo Grada Novog Sada. U centru Futoga se nalazi Rimokatolička Crkva Srca Isusovog sa župnim dvorom. Prvobitnu crkvu je sagradio grof Hadik 1776. Na mestu stare, novu crkvu posvećenu Srcu Isusovom, sagradila je grofica Kotek 1908. Srpska pravoslavna Crkva Svetih Vrača Kozme i Damjana u Futogu sazidana je 1776. Ikonostas je oslikao Arsenije Teodorović 1799, a zidno slikarstvo se pripisuje Janku Halkozoviću.

Futog je posebno prepoznatljiv po proizvodnji kupusa, koja se u pisanim izvorima pominje još u 16. veku. Specifična sorta kupusa zaštićena je kao proizvod sa geografskim poreklom. Kupusu u čast, svake godine početkom novembra se organizuje manifestacija „Futoška kupusijada“, gde se predstavljaju proizvođači, organizuju takmičenja u pripremanju jela od kupusa i izbor najteže glavice, uz bogat kulturno-zabavni program.

Na selo Begeč se naslanja Park prirode Begečka jama, značajno stanište ptica gnezdarica. Tu se nalaze ribolovni tereni, plaža, vikend naselje i ugostiteljski objekti.

U Futogu su: SUR Gostiona Splav-Dunavac, Dunavska 000, www.splavdunavac.com i Plavi Dunav, Ribarska 21 U Begeču su: Čarda kod Braše, Begečka jama 56, +381 (0)21 899-111; Čarda na jami, Begečka jama bb, kao i Vinarija Vojnović, Partizanska 76, +381 (0)69 226 00 26 Vinarija Vojnović mala je, porodična vinarija osnovana 2016. godine. Posедуje degustacionu salu kapaciteta do deset osoba, kao i mali ogledni vinograd u okviru vinarije koji može da ugosti do petnaest osoba. Program za turiste obuhvata obilazak vinarije uz predstavljanje vina, degustaciju i kupovinu, obuku o osnovama degustacije i zalogaje za razdvajanje vina (selekcija sireva i suhomesnatih proizvoda) ili kotlič. Najava je obavezna.

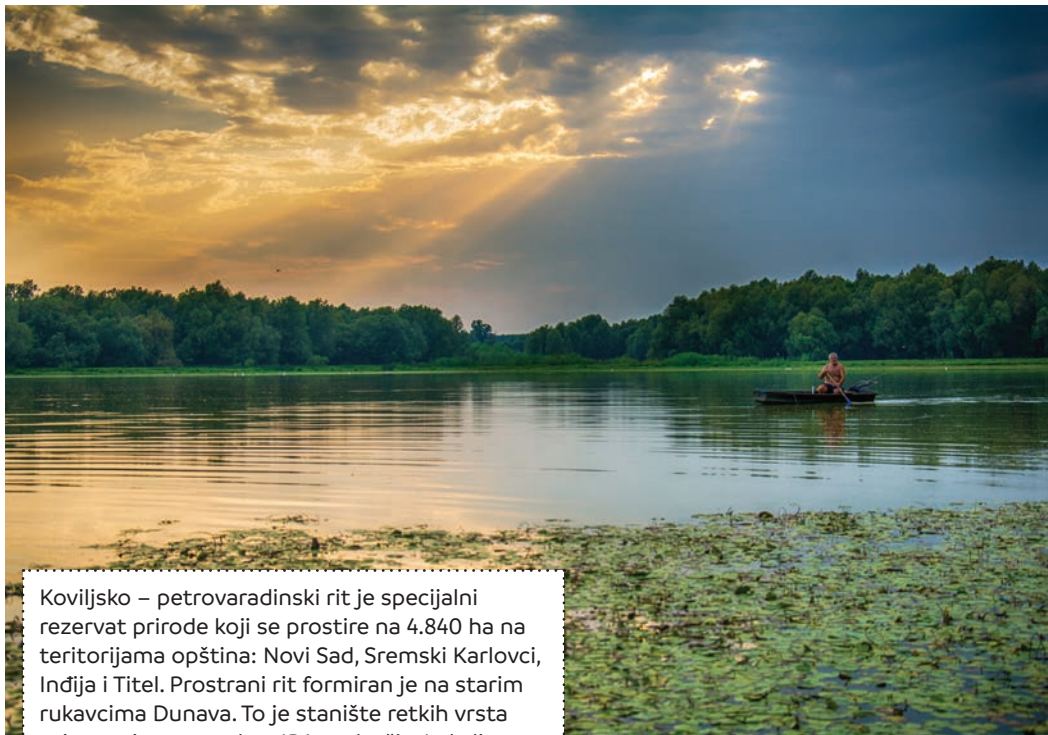

Info: Rimokatolička Crkva Srca Isusovog, www.suboticka-biskupija.info; Srpska pravoslavna Crkva Svetih Vrača Kozme i Damjana, www.eparhija-backa.rs

KOVI LJ I OKOLINA

Kovilj je staro bačko naselje koje se nalazi na obodu Koviljsko – petrovaradinskog rita. Prvi put se pominje u 13. veku. Naselje ima dve crkve i manastir. Srpski pravoslavni manastir Kovilj sa crkvom posvećenom Sv. arhangelima Mihajlu i Gavrilu prema predanju je osnovao Sv. Sava. Prvi put se pominje sredinom 17. veka. Današnji izgled, manastir ima od sredine 18. veka. Ikonostas je oslikao Aksentije Marodić, a rezbario Jovan Kistner. Srpska pravoslavna Crkva Vaznesenja Gospodnjeg (Gornjokoviljska) podignuta je 1829. Srpska pravoslavna Crkva Sv. apostola Tome (Donjokoviljska) podignuta je 1845. na mestu starijeg hrama. Pored Gornjokoviljske crkve nalazi se rodna kuća Laze Kostića (1841- 1910), pisca, pesnika, prevodioca.

Koviljsko – petrovaradinski rit je specijalni rezervat prirode koji se prostire na 4.840 ha na teritorijama opština: Novi Sad, Sremski Karlovc, Indija i Titel. Prostrani rit formiran je na starim rukavcima Dunava. To je stanište retkih vrsta ptica registrovano kao IBA područje. Lokalitet Arkanj je poznat ribolovni teren. Na Arkanju je i poznati restoran „Na kraj sveta“.

Info: Manastir Kovilj + 381 (0)21 298 8020;
e-mail: kovilj@eunet.rs (grupne posete najaviti dan ranije); Poljoprivredno gazdinstvo Save Graorca +381 (0)21 298 8558, www.mangulice.com (najava je obavezna); Vinarija „Do kraja sveta“ +381 (0)21 298 9966; www.dokrajasveta.com; Restoran „Na kraj sveta“ +381 (0)69 718 777, www.nakrajsveta.rs; JP Vojvodina šume (vožnja čamcem ritom) +381 (0)21 6432 401, www.vojvodinasume.rs

Koviljsko-petrovaradinski rit

U blizini Kovilja nalaze se naselja Budisava i Kač. Budisava je prigradsko naselje Novog Sada čijim centrom dominira Rimokatolička Crkva Velike Gospe (Blažene Device Marije) izgrađena u neogotskom stilu 1908. Toranj crkve je visok 45 metara, a u njemu su tri zvona. U blizini crkve (prva ulica desno) nalazi se Etno kuća nastala velikim zalaganjem gospodina Tibora Milanovića. Tu se nalazi postavka koja pokazuje kako su bile opremljene kuće većine stanovnika Budisave na prelazu iz 19. u 20. vek. U dvorištu je kolekcija poljoprivrednih alatki, oruđa koja su služila za obradu zemlje, stari bunar, ali i serija fotografija koja prikazuje društveni život stanovnika između dva svetska rata.

Rimokatolička crkva
Velike Gospe u Budisavi

Kać je od Novog Sada udaljen 8 km. U centru naselja se nalazi Srpska pravoslavna Crkva Sv. Nikole izgrađena između 1840. i 1844. godine. Tu se nalazi i novoosnovani manastir Srpske pravoslavne crkve posvećen Vaskrsenju Hristovom. Za ljubitelje ribolova uređen je ribolovni teren–Crni vir.

Info: Etno kuća Budisava ul. Cara Dušana 110; najava je obavezna: +381 (0)21 719 235 (9-14h);
Rajšli Laslo, e-mail: budiszava.petefi@gmail.com; Srpski pravoslavni manastir Vaskrsenja
Hristovog Kać, Sunčani breg; posete su moguće leti u periodu 6-19 č, zimi u periodu 6-18 č.
Prijave za grupne posete: +381 (0)21 621 33 12, manastirvaskrsenja@gmail.com

SKRIVENI Novi Sad

Almaški kraj je naselje uskih krivudavih ulica koje se širi počevši od sedišta Matice srpske. Nastalo je u prvoj polovini 18. veka doseljavanjem stanovnika iz obližnjeg Almaša. U Almaškoj ulici se nalazi najveća pravoslavna crkva u Novom Sadu, Sveta Tri Jerarha, poznatija kao Almaška crkva, koja je podignuta u klasicističkom stilu između 1797. i 1808. na mestu starijeg hrama. Crkva je spomenik kulture od izuzetnog značaja. Ikonostasnu pregradu u crkvi rezbario je Akstentije Marković, a ikone su rad Arsenija Teodorovića (1768-1826), jednog od najznačajnijih i najuticajnijih srpskih slikara 18. i 19. veka. Zidne slike i one na svodu naosa takođe je uradio Arsenije Teodorović, dok su delovi oltarskog prostora ukrašeni slikama ukrajinskog slikara Andreja Šaltiste. Ikonu na Bogorodičinom tronu uradio je slavni srpski slikar Uroš Predić (1857-1953). Istoričari umetnosti smatraju da su ikone ikonostasa Arsenija Teodorovića među najboljim njegovim ostvarenjima.

Almaški kraj

Info: Almašku crkvu možete obići ukoliko nije služba u toku ili ukoliko se ne dešava neki drugi obred. Grupne posete obavezno najaviti +381 (0)21 551 774

Na mestu nekadašnje fabrike za bojenje svile uz stari fabrički dimnjak otvorena je nova kulturna stanica koja će brojnim programima i sadržajima obogatiti kulturnu ponudu grada kao Evropske prestonice kulture 2022. godine.

Kulturna stanica „Svilara“

Jevrejska ulica u Novom Sadu je deo nekadašnjeg Jevrejskog kvarta koji se formirao počev od 1748. Magistrat, tada Slobodnog kraljevskog grada, Novog Sada je za geto odredio deo „Osečke“, kasnije Futoške ulice. Ulica je pratila rast i razvoj Grada, pa i njegova stradanja od kojih je naročito razorno bilo bombardovanje topovima sa Petrovaradinske tvrđave 1849, za vreme Bune. Tokom 19. veka obnovljena Jevrejska ulica je bila puna velikih i manjih trgovina, zanatskih radnji, lekarskih ordinacija, manufaktura i porodičnih kuća uglednih Novosađana. Danas je Jevrejska ulica prometna gradska magistrala kojom dominira novosadska Sinagoga. Savremena novosadska Sinagoga, sa zgradama Jevrejske škole i Jevrejske opštine je prostorno kulturno-istorijska celina izgrađena 1909. prema zamislima peštanskog arhitekta Lipota Baumhorna. Ovaj monumentalni kompleks jedan je od najvećih u ovom delu Evrope.

Lipot Baumhorn (1860-1932) je bio peštanski arhitekta čiji graditeljski poduhvati, među kojima dominiraju sinagoge, danas spadaju među najreprezentativniju arhitektonsku, secesijsku baštinu mnogih srednjeevropskih gradova. Baumhorn je počev od 1880. u Austrougarskoj izgradio 25 sinagoga, od kojih i dve u Vojvodini - u Zrenjaninu i Novom Sadu. Danas se u središnjoj zoni Novog Sada nalaze sledeći secesijski reprezentivni graditeljskog umeća Lipota Baumhorna: kompleks Sinagoge koju čine zgrade samog hrama, Jevrejske škole i Jevrejske opštine (1906-1909), Zgrada Štedionice – danas Zgrada Vojvođanske banke (1904) Menratova palata (1908) i Palata advokata Tomina (1909).

Info: grupe posete Sinagogi se najavljuju najmanje 24h ranije Jevrejskoj opštini +381 (0)21 423 882 (8-14h radnim danima).

Sremska Kamenica

Sremska Kamenica je deo grada Novog Sada, a nalazi se u podnožju Fruške gore. Poznata je po posebnoj mikroklimi ugodnoj za boravak. Centrom dominiraju crkve i spomenik Jovanu Jovanoviću Zmaju. Srpska pravoslavna Crkva Rođenja Bogorodice je barokna građevina izgrađena 1758. na mestu starijeg hrama. Ikonostas je oslikao Stefan Gavrilović 1802. Rimokatolička Crkva Našašće Svetog Križa na Zmajevom trgu sagrađena je 1811. U Sremskoj Kamenici se nalaze sledeći spomenici i institucije kulture:

Dvorac Marcibanji-Karačonji se nalazi u Kameničkom parku. Sadašnji izgled objekta je iz 1836. Kamenički park je prostrani uređeni park prvobitno formiran oko dvorca.

Spomenik Jovanu Jovanoviću Zmaju (1833-1904), pesniku, lekaru i članu Srpske kraljevske akademije, podseća na činjenicu da je on naš najčitaniji i za čitave generacije, najomiljeniji dečji pesnik. Kuća u kojoj je živeo slavni pesnik i lekar, Jovan Jovanović Zmaj od 1875. do 1904. danas je Zmajev muzej.

Rimokatolička Crkva Našašće Svetog Križa

Dvorac „Marcibanji - Karačonji“

Info: Zmajev muzej +381 (0)21 462 810 www.museumns.rs
 Smeštaj je moguć: Prenočište „Vila Evandjelina“
www.vilaevandjelina.com Prenočište „Zmajevog gnezdo“
www.zmajevognezdo.rs Prenočište „Iliđža“
 tel: +381(0)21 462 860
 Na obali Dunava je čarda Udruženje ribolovaca i ljubitelja
 Dunava „Sremac“, Karađorđeva 16, +381 (0)21 462 267,
 (0)64 660 9707.

Ime Jovana Jovanovića Zmaja omiljenog dečjeg pesnika nosi glavna ulica u pešačkoj zoni Novog Sada, kao i najstarija gimnazija u gradu. Zmaju u čast svake godine se u Novom Sadu organizuju „Zmajevе dečje igre“, jedan od najvećih dečjih festivala u Srbiji.

ZELENI Novi Sad

Futoški park

Smešten u širem centru grada Futoški park, novosadska zelena bašta nekako je ostao skriven između dve bučne ulice: Hajduk Veljkove i Futoške ulice. Cvetnom, dendro florom i parkovskim drvećem Futoški park je gotovo kriptografski odvojen od gromoglasnog okruženja. Nastanak parka vezuje se za izgradnju novosadske Jodne banje. Zgradu Varošskog jednog kupatila iz 1910, čipkastu građevinu u stilu secesije, projektovao je budimpeštanski arhitekta, Imre Franček. Oko atraktivne secesijske forme, koja i danas privlači pažnju posetilaca, izgrađen je park prema uzoru na slične evropske parkove s početka 20. veka. Mada nije u celosti izveden prema planovima Armina Peca Mlađeg, proslavljeni mađarski pejzažni arhitekta se najčešće povezuje sa pričom o nastanku Futoškog parka.

Dunavski park

Dunavski park jednim svojim delom se oslanja na Dunavsku ulicu po kojoj je i dobio ime. To je danas spomenik prirode i predstavlja zaštićeno prirodno dobro. U parku se nalaze biste pesnika Branka Radičevića, Miroslava Antića i pesnika i slikara Đure Jakšića, figura Nimfe koja drži rog obilja i spomenik Prepodobnom Sergeju Radonješkom. Među 750 parkovskih je i reprezentativni primerak hrasta lužnjaka, koji je pod režimom zaštite. Ovde se takođe dešavaju i različita događanja: koncerti, performansi a tokom zimskih svečanosti u Parku radi zimski zabavni park Ledena šuma.

Na Dunavski park se naslanja pešačka zona Dunavska ulica, Zmaj Jovina ulica, Trg slobode gde je mnoštvo restorana, kafea, poslastičarnica, prodavnica. Preporučujemo da posetite obližnju Riblju pijacu gde se na otvorenom prodaje voće, povrće, zanatski i slični proizvodi, ali gde se takođe nalaze buregdžinice, pekare, kafane i kafići.

Đura Jakšić bio je poznati pesnik i slikar. Njegova skulptura krase Dunavski park.

Limanski park

Limanski park je moderno koncipiran gradski park koji odgovara potrebama stanovnika novih gradskih četvrti koje se spuštaju ka Dunavu. Centralna promenada, dečja igrališta, skejt park i prostor za pse uklopljeni su u masive zelenila i grupe visokih i niskih lišćara što parku daje izgled slagalice gde svako može naći prostor za odmor, opuštanje ili razonodu.

Preporučujemo da u letnjoj polovini godine posetite najlepšu uređenu novosadsku plažu „Štrand” koja se nalazi u neposrednoj blizini Limanskog parka. Leti je Štrand jedan od najživljih prostora u Novom Sadu gde se održavaju mnoga dešavanja: sportska takmičenja, koncerti, festivali...
Info: www.zelenilo.com

Kamenički park je najveći i najstariji novosadski park. Nastao je oko dvorca Marcibanji-Karačonji čiji sadašnji izgled datira iz 1836. Parkom dominiraju šume gde su najzastupljenije domaće vrste drveća lipa, hrast i javor, ali postoje i retki primerci crnog i belog bora, crvenog hrasta i divljeg kestena. Park je specifičan po tome što se tu nalaze interesantne skulpture među kojima je i Pet glava, pet figura o čijem značenju i danas traju rasprave. Kamenički park je za mnoge Novosađane i Novosađanke tradicionalno mesto za proslavu Prvog maja.

Kamenički park

U blizini Sremske Kamenice nalazi se poznato izletište Popovica. Poznato je po planinarskim domovima, ali i kao start /cilj Fruškogorskog maratona, manifestacije od međunarodnog značaja koja tokom aprila svake godine okuplja nekoliko hiljada ljubitelja prirode i pešačenja.

NOVI SAD BICIKLOM

Kroz Novi Sad prolazi Evropska biciklistička ruta EuroVelo 6 uglavnom prateći nasip na levoj obali Dunava sve do mosta Varadinska duga gde trasa prelazi na desnu, sremsku stranu Dunava nastavljajući ka Beogradu. Gusta mreža biciklističkih staza pokriva gradsko područje, naročito one delove grada koji su izgrađeni posle Drugog svetskog rata kao što su Limani i Novo naselje. Uređena biciklistička parkirališta nalaze se u svim delovima grada, a ona kod Uspenske crkve i Štranda su pod video nadzorom.

Info: Gradski servis za iznajmljivanje bicikala – NS Bike (1.04-1.11)
 +381 (0)21 472 4140 www.nsbike.rs; Komercijalni servis, prodaja i iznajmljivanje bicikala Fanatic bicycle shop Dalmatinska 1
 (ulaz sa Bulevara Evrope) i Železnička 56 (ugao Bulevara Oslobođenja i Maksima Gorkog) www.fanatic.rs; Ciklo ture
 na upit: www.elitecyclingtour.org kontakt i www.cycling.rs

nsbike

NS BIKE aplikacija sadrži informacije o lokacijama stanica za iznajmljivanje, pregled broja trenutno raspoloživih bicikala, kao i broj slobodnih mesta za razduživanje bicikala, za svaku od stanica u Novom Sadu.

Ukoliko dozvolite pristup vašoj trenutnoj lokaciji (GPS), dobijate i informacije o najbližoj stanici za iznajmljivanje bicikala, a takođe postoji i opcija za navigaciju.

U okviru aplikacije mogu da se vide informacije o radnom vremenu i mestima na kojima se vrši registracija korisnika, a u odeljku PROMO aktuelne ponude za korisnike sistema.

NOVI SAD ZA DECU OD 3 DO 12 GODINA

Novi Sad je grad kreativne sadržajnosti, grad koji najmlađim posetiocima nudi obilje aktivnosti, zabave, edukativnih i kulturnih sadržaja. Za sve koji žele da nauče nešto o bogatoj prirodnoj baštini Vojvodine sadržajan program nudi Prirodnjačka zbirka Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode. Preporučujemo i Adrenalin park „Zemlja čuda”, gde deca rekreacijom na spravama za penjanje i kroz timske igre i savladavanje prepreka mogu pobediti strah i doživeti uzbuđljivu avanturu. Aktivan odmor obećavaju sadržaji namenjeni deci koji se u letnjoj i zimskoj sezoni realizuju na Gradskoj plaži - Štrand (takmičenja, priredbe, kupanje leti i klizanje zimi) i SPENS-u (bazeni leti i klizalište zimi), ili na otvorenim bazenima na Sajmištu i SPENS-u. Za sve koji žele da se zabave uz programe iz kulture tu su Zmajeve dečje igre, jedan od najstarijih festivala za decu u jugoistočnoj Evropi i Novosadsko dečje leto koje tradicionalno nudi obilje kreativno - edukativnih i sportsko - edukativnih programa za najmlađe. Preporučujemo vam da neizostavno izaberete neku od predstava iz brižljivo odabranog repertoara za decu Pozorišta mladih, prvog lutkarskog pozorišta u Vojvodini.

Info: Prirodnjačka zbirka Pokrajinskog
zavoda za zaštitu prirode + 381 (0) 21 4896
345 www.pzzp.rs; Adrenalin park „Zemlja
čuda“ +381(0)69 5043070
www.adrenalinpark.rs,
Štrand (maj-novembar) +381 (0)21 455 719
www.zelenilo.com/strand/;
SPENS +381 (0)21 48 82 311 www.spens.rs
Zmajeve dečje igre (jun)
www.zmajevedecjeigre.org.rs;
Novosadsko dečje leto www.decinadar.org;
Pozorište mladih +381 (0)21 521 826
www.pozoristemladih.co.rs

NOVI SAD NA KONJU

„Konji vrani po livadi razigrani” nisu samo bili važni Vasi Ladačkom iz pesme Đorđa Balaševića, već su i danas važni mnogim Novosađanima. Zato ih možemo naći na mnogim mestima u gradu i okolini. Konji koji su kroz vekove bili oslonac ljudima i inspiracija umetnicima, dok su danas način da istražite okolinu Grada ili da zabavno provedete vreme sa čitavom porodicom. Sportsko i terapijsko jahanje, škola jahanja, jahanje za najmlađe su programi koje posetioci Novog Sada mogu upražnjavati ukoliko su ljubitelji ove plemenite životinje i zagovornici aktivnog boravka u prirodi.

Info: Konjički klub „Petras” na Petrovaradinskoj tvrđavi (škola jahanja, terapijsko jahanje, poni kutak) www.petras.org.rs, Šumska štala u Ledincima (škola jahanja, terensko jahanje, letnji konjički kamp za decu) www.sumskastala.rs, Konjički klub „Graničar” (škola jahanja, sportsko i rekreativno jahanje, terensko jahanje, upoznavanje sa konjima) www.konjickiklubgranicar.com

NOVI SAD GRAD MLADIH

Savremeni Novi Sad je moderan univerzitetski grad gde su mladost, avangarda i tradicija sinergijski spojene u kreativan i uzbudljiv kvalitet. Pulsirajuća energija mladih osvaja nove prostore i aktivnosti preoblikujući život grada na način da stvara nove tačke susreta, razonode i razmene kreativnih ideja. Novi Sad je grad mladih ideja koje utiču na kreiranje životnog prostora i životnog stila: stanovanje, putovanje, arhitektura, dizajn, gastronomija, sadržaji slobodnog vremena imaju nedvosmislen novosadski predznak. Univerzitetska četvrt i Kreativni distrikt, Beogradski kej, Studentski kulturni centar, CK13, Muzej savremene umetnosti, Muzička omladina Novog Sada, Omladinski kreativni centar OKCe, Omladinski klub, Pozorište promena, samo su neki od prostora i tačaka susreta različitih energija i identiteta.

Rektorat Univerziteta u Novom Sadu

Info: Omladinska prestonica Evrope 2019 www.opens2019.rs
Studentski kulturni centar www.skcn.org CK13 www.ck13.org
Muzej savremene umetnosti www.msuv.org
Muzička omladina Novog Sada www.muzičkaomladina.org
Pozorište Promena www.pozoristepromena.com

EXIT

NOVI SAD ZA 65+

Šetnja duž pešačke zone Novog Sada udobna je aktivnost koja uz to ima i dozu prefinjenosti koja se posetiocima nagoveštava kroz priču o istoriji grada i njegovim stanovnicima. U centralnoj, pešačkoj zoni smeštene su neke od značajnih muzejskih i galerijskih zbirki, nezaobilazna odredišta mnogih posetilaca i organizovanih grupa turista. U tom prostoru je interesantna Riblja pijaca koja je uz obnovljeni Trg Republike postala mesto dešavanja različitih manifestacija u slavu hrane i vina. Obilazak grada uvek je dobro prekinuti zarad gastronomskog užitka koje nude mnogobrojni restorani u centralnoj gradskoj zoni, čarde pored Dunava ili obližnji salaši. Posle podne se ugodno može provesti u jednoj od poznatih novosadskih poslastičarnica kao što su Vremeplov, Carigrad, City, Evropa... Za ljubitelje opere, baleta ili dramskog repertoara preporučujemo posetu Srpskom narodnom pozorištu. Možete izabrati neku od predstava sa repertoara Novosadskog pozorišta (Újvidéki Színház).

Info: Galerija Matice srpske +381 (0)21 48 99 000
www.galerijamaticesrpske.rs; Spomen-zbirka Pavla
Beljanskog +381 (0)21 472-99-66
www.pavle-beljanski.museum; Muzej Vojvodine +381
(0)21 420-566, www.muzejvojvodine.org.rs,
Zbirka strane umetnosti +381 (0)21 451-239
www.museumns.rs; Muzej savremene umetnosti
Vojvodine +381 (0)21 526 634 www.msuv.org;
Srpsko narodno pozorište +381 (0)21 520 091
www.snp.org.rs Novosadsko pozorište (Újvidéki
Színház) +381 (0) 21 525 552
www.uvszinhaz.com
Poslastičarnica Vremeplov, Bul oslobođenja 96;
Poslastičarnica Carigrad, Mihajla Pupina 11;
Poslastičarnica City, Pozorišni trg 6;
Poslastičarnica Evropa, Dunavska 6.

Muzej Vojvodine

NOVI SAD IZMEĐU DVA BOŽIĆA

Novi Sad je grad čiji stanovnici tradicionalno proslavljaju dva Božića i dve Nove godine poštujući Julijanski i Gregorijanski kalendar. Između dva Božića, između Gregorijanske i Julijanske Nove godine u Novom Sadu živi vreme radosti, srećnih trenutaka, darivanja i deljenja. U vreme zimskih prazničnih svečanosti novosadski trgovi i ulice su koncertni podijumi i dvorane, mesta univerzalnih poruka, ljubavi, sreće, darivanja, mesta otvorenog srca za sve ljude. Novosadska Božićna ulica, muzika i ples, zadovoljstvo i uzajamnost, nekonvencionalnost i otvorenost, tolerancija i prihvatanje, kreativnosti i nova iskustva, postaviće Novi Sad u vaša srca zauvek.

Info: Božićno-novogodišnji koncerti www.muzickaomladina.org,
Doček Nove godine i Doček Pravoslavne Nove godine
www.novisad.travel, Ledena šuma www.ledenasuma.rs

Turističke agencije i vodiči

Novi Sad i njegovu okolinu, kao i sve lepote Vojvodine možete doživeti posredstvom programa koje u ponudi imaju ili prema zahtevima mogu organizovati sledeće novosadske receptivne turističke agencije:

ASTRA TOURS

Petra Drapšina 55

Tel: +381 (0)21 6350 960, +381 065 5350 960

office@astratours.rs, www.astratours.rs

AUTOTURIST

Mite Ružića 2

Tel: +381 (0)21 523 863, +381 (0)21 451 156

autoturist.ns@gmail.com, www.autoturist-ns.com

BON VOYAGE

Narodnog fronta 10

Tel: +381 (0)21 6621 244, +381 (0)21 6611 944

office@bonvoyage.co.rs, www.bonvoyage.co.rs

GO2 TRAVELING – LOVE SERBIA

Kralja Aleksandra 12 (Pariski magazin)

Tel: +381 (0) 061 138 81 38

office@loveserbia.rs, www.loveserbia.rs

ELNOS TOURS

Maksima Gorkog 10

Tel: +381 (0)21 528 244

elnostours@elnostours.rs, www.elnostours.rs

MAGELAN TRAVEL

Nikole Pašića 7

Tel: +381 (0)21 420 680, +381 065 624 35 26

office@magelan.rs, www.magelantravel.rs

Vodičke usluge je moguće dobiti posredstvom turističkih agencija (kroz aranžman) ili preko Udruženja turističkih vodiča Novog Sada. Lista vodiča, jezici koje govore, specijalnosti, cene i kontakti mogu se dobiti na sledećoj web adresi: www.utvns.org

MARKET TOURS

Bulevar Cara Lazara 55

Tel: +381 (0)21 468 409, +381 (0)21 6367 612

market.tours.ns@gmail.com, www.markettoursns.com

PANACOMP ZEMLJA ČUDA

Bulevar Cara Lazara 96

Tel: +381 (0)21 466 075, +381 (0)21 466 076

info@panacomp.net, www.panacomp.net

PUTOKAZ 021

Zmaj Jovina 18 (u pasažu)

Tel: +381 (0)21 643 1111

office@putokaz021.rs, www.putokaz021.rs

OLIMPIA

Stražilovska 15

Tel: +381 (0)21 6613 995

office@olimpia.rs, www.olimpia.rs

STEPHANY WORLD TRAVEL

Jovana Subotića 17

Tel: +381 (0)21 424-144, +381 060 424 14 40

agencija@stephanytravel.com, www.stephany.rs

Turističko - informativni centri:

Centar - Trg slobode 3

Radno vreme:

Ponedeljak-petak: 08.00-18.00 časova

Subota: 09.00-17.00 časova

Telefon:

+381 21 66 17 343; +381 21 66 17 344;

Železnička stanica - Bulevar Jaše Tomića 4

Radno vreme:

Utorak - subota: 08.00-16.00 časova

tons@novisad.travel

www.novisad.travel

IMPRESUM

Izdavač: Turistička organizacija Grada Novog Sada

Za izdavača: Branislav Knežević

Tekst: Gordana Stojaković

Tekst o Vrdniku i zanimljivostima: Miloš Dunjić

Na izradi publikacije pomogli: Daniel Borbaš i Tijana Vujasinović

Lektura i korektura: Agencija za prevođenje Lingua

Dizajn i priprema za štampu: Graphic Solutions,

Studio LešArt

Ilustracije: Ivana Ivanović

Fotografije: Aleksandar Milutinović, Dragan Kurucić, Dejan Knežević,

Bojan Hohnjec, Franja Bezdan, kafeterija LOFT, EXIT, arhiva TONS-a

Štampa: Futura, Novi Sad

Tiraž: 1.000 kom

ISBN 978-86-6146-031-9

Novi Sad, 2023.

Izdavač ne odgovara za promenu informacija,
podataka i usluga u ovoj brošuri

CIP- Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
338.48(497.113 Novi Sad)(036)
ISBN 978-86-6146-031-9
COBISS.SR-ID 116308745

 @novisad.travel

 @novisadcity

 www.novisad.travel

Cveje Apoteka

APOTEKA

↑ Zmaj Jovina ulica
Zmaj Jovina Street

← Pozorište mladih
Youth Theatre

← Turistički info centar
Tourist Office

KOSK

Пешачка зона

KOKIŠE